

**Волинський національний університет імені Лесі
Українки
Юридичний факультет
Кафедра кримінального права і процесу**

**Олена Саско
Юлія Фідря**

Кримінально-правова кваліфікація

*Методичні рекомендації щодо
підготовки до семінарських занять*

Луцьк – 2022

УДК 343(072)

С 20

*Рекомендовано до друку науково-методичною радою
Волинського національного університету імені Лесі Українки
(Протокол № 6 від 23 лютого 2022 р.)*

Рецензенти:

Лащук Н.Р – кандидат юридичних наук, завідувач кафедри кримінально-правових дисциплін Інституту права Львівського державного університету внутрішніх справ;

Книш С.В. – завідувач кафедри конституційного, адміністративного та міжнародного права і процесу Волинського національного університету ім. Лесі Українки, д.ю.н., доцент

Саско О.І., Фідря Ю.О.

С 20 Кримінально-правова кваліфікація: навч.-метод. реком. – Луцьк: Волинський нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2022. – 32 с.

Методичні рекомендації містять плани семінарських занять, тематику рефератів, методичні вказівки щодо підготовки до семінарських занять, а також перелік рекомендованої літератури.

УДК 343(072)

© Саско О.І., Фідря Ю.О., 2022

© ВНУ імені Лесі Українки, 2022

Вступ

Важливу роль у з'ясуванні та дослідженні питань кримінально-правової кваліфікації відіграють семінарські заняття. Семінарські заняття є однією з форм роботи студентів денної та заочної форм навчання по оволодінню навчальним матеріалом з дисципліни «Кримінально-правова кваліфікація».

Мета семінарських занять – це постановка та дискусійне обговорення найактуальніших питань у сфері кримінально-правової кваліфікації кримінальних правопорушень (з опрацюванням тем у вигляді тестів, розв'язку задач, доповідей, співдоповідей, відповідей студентів тощо).

Семінарські заняття проводяться по основних питаннях курсу. Під час підготовки до семінарських занять студентам потрібно вивчити відповідні законодавчі та інші нормативні акти, які зазначені у навчальних завданнях. Джерелом потрібної для підготовки до семінару інформації є підручники і конспект лекцій, а з питання, що викликає підвищений інтерес – додаткова література.

При підготовці відповідей на питання, що містяться у завданнях, необхідно виробляти навички самостійної роботи з нормативним матеріалом. Слід використовувати також рекомендовані монографії, журнальні та газетні публікації.

Підготовленість студента до заняття засвідчується наявністю у нього конспекту, в якому цитуються положення нормативних актів, дається письмове вирішення практичних ситуацій. Відсутність конспекту свідчить про те, що студент не готовий до заняття, і є підставою для виставлення йому незадовільної оцінки.

Виступаючи на семінарському занятті, студент повинен викласти суть питання, запропонувати своє вирішення і обґрунтувати його. З дозволу викладача інші студенти доповнюють доповідача або висловлюють свої точки зору.

Частині студентів викладач надає можливість висловитися за їх бажанням, а інших викликає з власної ініціативи.

У кінці обговорення викладач підсумовує його результати, висвітлює позитивні сторони і недоліки відповідей та здійснює оцінювання студентів.

Студенти, які одержали незадовільні оцінки на семінарі чи пропустили заняття, зобов'язані до початку заліково-екзаменаційної сесії скласти залік з відповідних тем на індивідуальному занятті.

Методика виконання студентами завдань семінарських (практичних) занять

Глибокі знання з дисципліни «Кримінально-правова кваліфікація» неможливі без обов'язкового поєднання пасивного, як правило, набуття студентами певних знань на лекціях з активною і наполегливою підготовкою до семінарських та практичних занять і викладанням свого бачення (на основі вивчення відповідних законів, практики їх застосування та літературних джерел) щодо вирішення того чи іншого питання, уміння вести аргументовану полеміку, обстоювати свою точку зору на групових заняттях.

Семінарські заняття – це виявлення студентами знань із теорії кримінального і кримінального процесуального права, кримінального та кримінального процесуального законодавства України та судової практики. Це вид навчального заняття, коли викладач організує дискусію (обговорення) із попередньо визначених питань, до яких студенти готують тези виступів

Практичні заняття – це набуття студентами навичок застосування кримінального законодавства при вирішенні тієї чи іншої кримінальної справи (задачі).

Кожна з цих форм занять може бути застосована окремо, однак доцільніше поєднувати під час проведення заняття обидві ці форми.

Безпосередньо на семінарському занятті студенти можуть доповнювати відповіді один одного, доводити своє розв'язання задачі тощо. Для більш образного й оригінального висловлювання своєї думки, підвищення правової культури студента дуже важливим є використання під час виступу окремих афоризмів, фразеологізмів, порівнянь, оригінальних думок видатних учених, літераторів, поетів, ораторів тощо.

У процесі підготовки до заняття студенти самостійно опрацьовують літературу (навчальну, методичну, наукову), вчать критично оцінювати різні джерела знань. Головна мета

семінарських (практичних) занять – підготовка до усної та письмової відповіді на питання; сприяння поглибленому засвоєнню найскладніших питань навчального курсу; спонукання студентів до обговорення, оволодіння науковими методами аналізу явищ та проблем, активізація до самостійного вивчення наукової та методичної літератури, формування навичок самоосвіти.

До кожної теми студентам пропонується практична складова, яка полягає у розв'язку тестів та задач (кейсів) та написання рефератів.

Розв'язання задач є окремою формою вивчення дисципліни «Кримінально-правова кваліфікація», яка спрямована на оволодіння навичками щодо практики застосування норм кримінального права. Основними цілями розв'язання задач з кримінального права є:

а) набуття та закріплення навичок самостійної роботи з нормативним матеріалом кримінально-правового характеру переважно в *правозастосовній (практичній) площині*;

б) вироблення вміння давати *власну кримінально-правову оцінку* конкретних життєвих ситуацій (фактичних обставин);

в) досягнення належного рівня *обґрунтування* власної кримінально-правової оцінки фактичних обставин;

г) наближення навчальних форм засвоєння кримінального права до змісту конкретних *«кримінально-правових елементів»* відповідних процесуальних документів реальних кримінальних справ.

При розв'язку задач рекомендовано дотримуватися схеми кваліфікації.

СХЕМА КВАЛІФІКАЦІЇ

I. Оцінка фактичних обставин, виділення з них тих, що мають кримінально-правове значення.

II. Визначення статті (статей, частин, пунктів) КК України (визначення родового об'єкту – відповідний розділ Особливої частини КК України і безпосереднього об'єкту – відповідна стаття (статті) розділу Особливої частини КК України).

III. Обґрунтування застосування статті (статей) КК України – встановлення фактичних обставин діяння (об'єкт, об'єктивна сторона, суб'єкт, суб'єктивна сторона кримінального правопорушення).

Встановлення об'єкту (родовий, безпосередній, придатний чи непридатний), якщо необхідно – предмет і спеціальний потерпілий – може бути зазначено в назві чи диспозиції статті (наприклад, ст.ст. 117, 246 КК України).

Визначення об'єктивної сторони кримінального правопорушення:

1. Встановлення діяння (дія чи бездіяльність).
2. Складу кримінального правопорушення – матеріальний, формальний, усічений (якщо матеріальний – зміст наслідків і особливості причинного зв'язку).
3. Стадію вчинення кримінального правопорушення – закінчене кримінальне правопорушення, готування до кримінального правопорушення; замах на кримінальне правопорушення (ст.ст. 13, 14, 15, 16, 17 КК України).

4. Вчинено кримінальне правопорушення одноосібно чи у співучасті (ст.ст. 26, 27, 29, 31 КК України), якщо у співучасті встановити дії організатора, підбурювача пособника, а також роль виконавця (наявність чи відсутність ексцесу виконавця), вчинення злочину групою осіб, групою осіб за попередньою змовою, організованою групою або злочинною організацією (ст.ст. 28, 30 КК України).

5. Одиночне чи множинне кримінальне правопорушення.

6. Інші обставини кримінального правопорушення: час, місце, обстановка, спосіб, засоби, знаряддя (придатне чи непридатне знаряддя), характер дій, поведінку винного і потерпілого, що передувала події, їх стосунки, причини припинення кримінального діяння, наявність чи відсутність шкоди (наприклад, ст. 248 КК України). Встановлення суб'єкту кримінального правопорушення (ст.ст. 18, 22 КК України), якщо необхідно спеціальний суб'єкт (наприклад, ст. 117 КК України) та його ознаки – вік, осудність (ст.ст. 18, 19, 20, 21 КК України), має чи ні особа дипломатичний імунітет (ч. 4 ст. 6 КК України).

Визначення суб'єктивної сторони кримінального правопорушення:

1. Встановлення форми та виду вини (ст. 23 КК України): умисел (ст. 24 КК України) – прямий, непрямий, невизначений, необережність (ст. 25 КК України) – кримінальна протиправна самовпевненість, кримінальна протиправна недбалість, подвійна форма вини.

2. Зміст вини – інтелектуальні та вольові моменти умислу чи необережності.

3. Мотив і мету кримінального діяння (в деяких випадках мотив і мету прямо зазначено в диспозиції статті, наприклад, ч. 2 ст. 115 КК України).

4. Емоційний стан особи (в деяких випадках прямо зазначено в диспозиції статті, наприклад, ст. 116 КК України).

IV. Встановлення кваліфікуючих ознак (зазвичай вказані в частинах 2,3,4 статті Особливої частини КК України, наприклад, істотна, значна шкода, повторність, особа яка раніше вчинила кримінальне правопорушення, кримінальне правопорушення вчинене за попередньою змовою групою осіб, заподіяння тілесних ушкоджень, застосування насильства, тощо).

V. Відмежування від суміжних складів.

VI. Особливості кваліфікації (роз'яснення Верховного та Конституційного судів України).

При кваліфікації необхідно звернути увагу на:

1. Наявність змін до статті, нових статей КК України.
2. Наявність примітки до статті КК України.
3. Відсилає чи ні стаття до інших законів, міжнародних договорів та підзаконних нормативно-правових актів України (наприклад, ст. 150 КК України).
4. Наявність роз'яснень Верховного суду України, Конституційного суду України.
5. Вивчення санкцій статей КК України.
6. Обставини, що виключають кримінальну протиправність діяння (розділ VIII Загальної частини КК України).
7. Повторність, сукупність, рецидив (розділ VII Загальної частини КК України).
8. Наявність шкоди та її розмір (істотна, значна шкода, у великих чи особливо великих розмірах), малозначність діяння (ч. 2 ст. 11 КК України).

При кваліфікації необхідно знати, що:

1. Суди застосовують при розгляді справ Конвенцію про захист прав людини і основоположних свобод та практику Європейського суду з прав людини як джерело права (ст. 17 Закону України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини» від 23.02.2006 р.
2. Рішення та висновки, ухвалені Конституційним Судом України, є обов'язковими, остаточними і не можуть бути оскаржені (ст. 151-2 Конституції України від 28.06.1996 р.).
3. Конституція України має найвищу юридичну силу. Закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй (ст. 8 Конституції України від 28.06.1996 р.).

4. Чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, є частиною національного законодавства України (ст. 9 Конституції України від 28.06.1996 р.).

5. Міжнародні договори набирають чинності для України після надання нею згоди на обов'язковість міжнародного договору відповідно до Закону України «Про міжнародні договори України» в порядку та в строки, передбачені договором, або в інший узгоджений сторонами спосіб (ст. 17 Закону України «Про міжнародні договори України» від 29.06.2004 р.).

СЕМІНАРСЬКІ ЗАНЯТТЯ

Семінарське заняття №1-2

Тема 1. Поняття, підстави та значення кваліфікації кримінальних правопорушень (4 год)

1. Кримінально-правова кваліфікація: поняття, принципи, види та суб'єкти, значення.
2. Підстава кримінально-правової кваліфікації.
3. Етапи кримінально-правової кваліфікації, їх взаємозв'язок та юридичне закріплення результатів кваліфікації.
4. Правила кримінально-правової кваліфікації.
5. Тлумачення кримінального закону та кримінально-правова кваліфікація.

Практичне завдання

Розв'яжіть тести

1. Кваліфікація кримінальних правопорушень - це?
 - а) сукупність об'єктивних та суб'єктивних ознак, що характеризує суспільно небезпечне діяння як кримінально протиправне;
 - б) встановлення та юридичне закріплення точної відповідності між ознаками вчиненого діяння й ознаками складу кримінального правопорушення, передбаченого законом про кримінальну відповідальність;
 - в) встановлення у вчиненому суспільно небезпечному діянні ознак кримінального правопорушення;
 - г) відсутність норми, яка б передбачала відповідальність за вчинене суспільне небезпечне діяння.
2. При кваліфікації кримінальних правопорушень застосовуються:
 - а) тільки норми Загальної частини КК;

- б) норми Загальної і Спеціальної частин КК;
- в) тільки норми Спеціальної частини КК;
- г) норми Загальної і Особливої частин КК.

3. В залежності від того, хто здійснює кваліфікацію кримінальних правопорушень, вона буває наступних видів:
 - а) кваліфікація незакінченого кримінального правопорушення та кваліфікація закінченого кримінального правопорушення;
 - б) кваліфікація дій виконавця та кваліфікація дій інших співучасників;
 - в) легальна кваліфікація та доктринальна кваліфікація;
 - г) кваліфікація одиничного кримінального правопорушення та кваліфікація множинності кримінальних правопорушень.
4. Залежно від ступеня важливості виділяють такі функції кваліфікації:
 - а) основна та другорядні;
 - б) первісні та похідні;
 - в) внутрішні та зовнішні;
 - г) соціально-політична, логічна, гносеологічна, психологічна.
5. Об'єкт кваліфікації - це?
 - а) потерпілий від кримінального правопорушення;
 - б) органи, що здійснюють кримінально-правову оцінку діяння;
 - в) діяння, що підлягає кримінально-правовій оцінці;
 - г) суб'єкт кримінального правопорушення.
6. Суб'єкт кваліфікації – це?
 - а) потерпілий від кримінального правопорушення;
 - б) органи, що здійснюють кримінально-правову оцінку діяння;
 - в) діяння, що підлягає кримінально-правовій оцінці;

г) суб'єкт кримінального правопорушення.

7. У теорії кримінального права зазвичай, розрізняють наступні підстави кваліфікації кримінальних правопорушень:

- а) реальна та ідеальна;
- б) процесуальна та матеріальна;
- в) реальна та нереальна;
- г) фактична та юридична (нормативна).

8. Капітан цивільного повітряного судна Республіки Польща Вуйцик (громадянин Республіки Польща), яке здійснювало регулярні рейси в Україну, здійснив вліт на територію України з порушенням ешелону, вказаного у міждержавній домовленості між Україною та Республікою Польща, що створило загрозу безпеці повітряних польотів. Чи може Вуйцик відповідати за КК України:

- а) ні, оскільки Вуйцик не є громадянином України;
- б) ні, оскільки злочин вчинено на борту цивільного судна Республіки Польщі;
- в) так, виходячи з територіального принципу;
- г) так, виходячи з принципу громадянства

9. Що є місцем вчинення кримінального правопорушення?

- а) приміщення, в якому було приховано злочинця або предмети, здобуті злочинним шляхом;
- б) певна територія або інше місце, де вчинюється суспільно небезпечне діяння і настають його суспільно небезпечні наслідки;
- в) територія, на якій було затримано злочинця;
- г) територія України.

10. Між якими суб'єктами виникають суспільні відносини при вчиненні кримінального правопорушення?

- а) державою і правоохоронними органами;

б) між особами по факту порушення прав одного з них;

в) державою в особі правоохоронних органів і особою, яка вчинила кримінальне правопорушення;

г) правоохоронними органами.

Теми рефератів

1. Юридичне закріплення кримінально-правової кваліфікації.
2. Види кримінально-правової кваліфікації.
3. Значення правильної кримінально-правової кваліфікації.
4. Фактична підстава кримінально-правової кваліфікації.
5. Нормативна підстава кримінально-правової кваліфікації.
6. Поняття та види принципів кримінально-правової кваліфікації.

Семінарське заняття №3-4

Тема 2. Склад кримінального правопорушення як юридична підстава кваліфікації (4 год)

1. Склад кримінального правопорушення – правова (юридична) підстава кваліфікації кримінального правопорушення.
2. Кваліфікація кримінального правопорушення за об'єктом складу кримінального правопорушення.
3. Кваліфікація за об'єктивною стороною складу кримінального правопорушення.
4. Кваліфікація за суб'єктом складу кримінального правопорушення.
5. Кваліфікація за суб'єктивною стороною складу кримінального правопорушення.

Практичне завдання

Розв'яжіть тести

1. Склад кримінального правопорушення – це:
 - а) психічна діяльність особи в момент вчинення кримінального правопорушення;

б) офіційна оцінка поведінки особи, яка вчинила кримінальне правопорушення і

яка дається лише судом в обвинувальному вирокі;

в) сукупність всіх суспільних відносин, інтересів та благ особи, держави і

суспільства, що охороняються кримінальним законом;

г) сукупність встановлених кримінальним законом юридичних (об'єктивних та

суб'єктивних) ознак, які визначають суспільно небезпечне діяння як кримінально протиправне.

2. В залежності від елементів складу кримінального правопорушення виділяють такі види кваліфікації:

а) кваліфікація за об'єктом кримінального правопорушення та кваліфікація за суб'єктом кримінального правопорушення;

б) кваліфікація замаху на кримінальне правопорушення та кваліфікація закінченого кримінального правопорушення;

в) кваліфікація дій виконавця та кваліфікація дій організатора;

г) легальна кваліфікація та доктринальна кваліфікація;

3. Що таке кримінальне правопорушення із формальним складом?

а) суспільно-небезпечні наслідки в якому є факультативною ознакою об'єктивної сторони;

б) суспільно-небезпечні наслідки є обов'язковою ознакою об'єктивної сторони;

в) суспільно небезпечні наслідки якого мають значення у випадку прямого передбачення їх у диспозиції статті Особливої частини КК;

г) суспільно небезпечні наслідки не мають матеріального характеру.

4. Який із наведених варіантів є особливо кваліфікованим складом кримінального правопорушення?

а) склад з особливо обтяжуючими обставинами, які надають кримінальному правопорушенню особливої суспільної небезпечності;

б) склад із декількома пом'якшуючими обставинами, які зменшують суспільну небезпечність кримінального правопорушення;

в) склад з двома або більше пом'якшуючими або обтяжуючими обставинами;

г) склад із кваліфікуючими ознаками, тобто з такими, які обтяжують чи пом'якшують відповідальність та впливають на кваліфікацію.

5. Яке значення предмета кримінального правопорушення?

а) предмет кримінального правопорушення є обов'язковою ознакою складу кримінального правопорушення;

б) предмет кримінального правопорушення є факультативним ознакою складу кримінального правопорушення і ніякого правового значення не має;

в) предмет кримінального правопорушення виступає кваліфікуючою ознакою складу кримінального правопорушення;

г) предмет кримінального правопорушення може бути обов'язковою ознакою складу кримінального правопорушення лише у випадках, передбачених в статтях Особливої частини КК.

6. Що є суспільно-небезпечним наслідком як ознакою об'єктивної сторони складу кримінального правопорушення?

а) вид і розмір шкоди, що заподіюється суб'єкту кримінального правопорушення;

б) негативні зміни у стані потерпілої особи;

в) заподіяна злочинним діянням шкода (збиток) предмету кримінального правопорушення;

г) шкода (збиток), що заподіюється кримінально караним діянням суспільним відносинам, охоронюваним кримінальним законом, або реальна небезпека (загроза) заподіяння такої шкоди.

7. Яка з названих обставин має вирішальне значення для визнання наявності причинного зв'язку між суспільно небезпечним діянням і суспільно небезпечними наслідками?

а) те, що суспільно небезпечне діяння стало головною і безпосередньою причиною настання наслідків;

б) те, що діяння призвело до настання суспільно небезпечного наслідку;

в) те, що суспільно небезпечне діяння стало умовою настання наслідків;

г) те, що суспільно небезпечне діяння передувало настанню суспільно небезпечного наслідку.

8. Якому виду складу злочину притаманні в якості обов'язкових ознак об'єктивної сторони суспільно небезпечні наслідки і причинний зв'язок між суспільно небезпечним діянням і суспільно небезпечними наслідками?

а) складу будь-якого виду;

б) формальному складу;

в) основному складу;

г) матеріальному складу.

9. Г., жартома, зупинив поїзд, в якому їхав, натиснувши стоп-кран у тамбурі. Внаслідок чого 2 пасажери отримали тяжкі тілесні ушкодження. Г. було притягнуто до кримінальної відповідальності за ч. 2 ст. 283 КК України «Самовільне без нагальної потреби

зупинення поїзда». До якої ознаки складу кримінального правопорушення потрібно віднести стоп-кран?

а) до предмету злочину кримінального правопорушення;

б) до засобу вчинення кримінального правопорушення ;

в) до об'єкту кримінального правопорушення;

г) до знаряддя вчинення кримінального правопорушення.

10. П. вчинив вбивство (ст. 115 КК) у стані осудності, але до постановлення вироку захворів на епілепсію. Суд визнав П. неосудним. Чи підлягає він покаранню?

а) не може взагалі підлягати покаранню;

б) він звільняється від покарання;

в) так, підлягає покаранню;

г) так, може підлягати покаранню, але після одужання.

Теми рефератів

1. Значення об'єкта кримінального правопорушення для кваліфікації кримінально караного діяння

2. Значення суб'єктивної сторони для кваліфікації кримінальних правопорушень.

3. Значення складу кримінального правопорушення для кримінально-правової кваліфікації

Семінарське заняття №5-6

Тема 3. Кваліфікація кримінальних правопорушень, вчинених у співучасті (4 год)

1. Поняття і значення співучасті у кримінальному правопорушенні та її об'єктивні і суб'єктивні ознаки.

2. Кваліфікація діяння виконавця (співвиконавця), організатора, підбурювача та пособника.

3. Кваліфікація кримінального правопорушення з урахуванням форм співучасті.
4. Кваліфікація діянь співучасників при ексцесі співучасника.
5. Кваліфікація кримінального правопорушення зі спеціальним суб'єктом, вчиненого у співучасті.
6. Кваліфікація кримінального правопорушення при невдалій співучасті у кримінальному правопорушенні (невдалому організаторстві, невдалому підбурюванні, невдалому пособництві).
7. Кваліфікація причетності до кримінального правопорушення.
8. Кваліфікація кримінальних правопорушень за наявності добровільної відмови співучасника.

Практичне завдання

Розв'язіть тести

1. Який із зазначених випадків не є співучастю у кримінальному правопорушенні?
 - а) обіцяне до закінчення вчинення кримінального правопорушення приховування кримінального правопорушення;
 - б) обіцяне до закінчення вчинення кримінального правопорушення придбання чи збут майна, здобутого кримінально протиправним шляхом;
 - в) обіцяне до закінчення вчинення кримінального правопорушення неповідомлення про достовірно відоме підготовлюване або вчинюване кримінальне правопорушення;
 - г) обіцяне до закінчення вчинення кримінального правопорушення переховування злочинця, знарядь і засобів вчинення кримінального правопорушення, слідів кримінального правопорушення чи предметів, здобутих кримінально протиправним шляхом.

2. Як вирішується питання кримінальної відповідальності організатора організованої групи чи злочинної організації?

- а) відповідає за всі кримінальні правопорушення, вчинені організованою групою чи злочинною організацією, якщо вони охоплювалися його умислом;
- б) відповідає за всі кримінальні правопорушення, вчинені організованою групою чи злочинною організацією, незалежно від того, чи охоплювалися вони його умислом;
- в) відповідає тільки за вчинені організованою групою чи злочинною організацією тяжкі та особливо тяжкі кримінальні правопорушення;
- г) відповідає тільки за ті кримінальні правопорушення, у вчиненні яких він безпосередньо брав участь.

3. Чи підлягають інші співучасники кримінальній відповідальності при якісному ексцесі виконавця?

- а) підлягають за готування до спільно задуманого кримінального правопорушення;
- б) не підлягають;
- в) підлягають відповідно до їх ролі у вчиненні кримінального правопорушення;
- г) не підлягають, але це враховується як обтяжуюча обставина при притягненні до відповідальності за первісно задумане кримінальне правопорушення.

4. Як вирішується питання кримінальної відповідальності інших співучасників у разі вчинення виконавцем незакінченого кримінального правопорушення?

- а) не підлягають кримінальній відповідальності;
- б) підлягають кримінальній відповідальності за співучасть у незакінченому кримінальному правопорушенні;

в) підлягають кримінальній відповідальності за співучасть у закінченому кримінальному правопорушенні;

г) підлягають кримінальній відповідальності лише в тому разі, якщо фактично вчинені ними діяння містять склад іншого кримінального правопорушення.

5. За якою ознакою причетність до кримінального правопорушення відмінна від співучасті?

а) відсутність суб'єктивного критерію співучасті;

б) відсутність об'єктивного критерію співучасті;

в) відсутність заздалегідь даної обіцянки вчинити певні дії або утриматися від їх вчинення;

г) відсутність попередньої змови між співучасниками.

6. Троє осіб спільно вчинили крадіжку з проникненням у житло. Серед цих осіб були пенсіонер, малолітня та неповнолітня особа. Між якими особами є співучасть?

а) між пенсіонером, малолітнім та повнолітнім;

б) між пенсіонером та малолітнім;

в) між малолітнім та неповнолітнім;

г) між пенсіонером та неповнолітнім.

7. Знаючи, що у сусідів, які поїхали відпочивати, вдома залишився планшет, мати Іванова запропонувала своєму 15-річному синові його поцупити, оскільки він постійно просив у матері йому такий самий купити. Чи діяли у співучасті мати та син?

а) так, мати – організатор, син – виконавець;

б) так, мати та син – співвиконавці;

в) так, мати – підбурювач, син – виконавець;

г) ні, оскільки син не є суб'єктом кримінального правопорушення.

8. Іванов домовився з Петровим, що після вчинення крадіжки передасть останньому для збуту вкрадені предмети. Якими є вид співучасника та форма співучасті?

а) Іванов – організатор, Петров – пособник, форма співучасті – група осіб за попередньою змовою;

б) Іванов – виконавець, Петров – пособник, форма співучасті – група осіб;

в) Іванов – виконавець, Петров – пособник, форма співучасті – організована група;

г) Іванов – виконавець, Петров – пособник, форма співучасті – група осіб за попередньою змовою.

Розв'яжіть задачі

1. Абабій, Ботя і Павличенко на цілий день підводою поїхали до сусіднього села, вживати спиртні напої. Повертались додому пізно у ночі. Павличенко був сильно п'яним і лежав на підводі. Абабій, згадавши про те, що той раніше звинувачував його в крадіжці винограду, декілька разів вдарив Павличенка по обличчю, а потім направив підводу до колодязя. Побачивши це, Ботя здогадався про наміри Абабія, зіскочив з підводи і відбіг в бік, а Абабій під'їхав до колодця, стягнув з підводи Павличенка і кинув його в колодязь. Після цього Абабій запропонував Боті нікому про це не казати. З метою приховати сліди кримінального правопорушення вони поїхали до дому своїх знайомих, і, стривожено сказали, що Павличенко втік від них. Далі вони організували уявний пошук Павличенко. Через день труп Павличенка було вилучено із колодязя місцевими жителями.

Кваліфікуйте дії Абабія та Боті.

2. Між подружжям Петренків склалися надзвичайно неприязні стосунки. Особливо вони загострилися після приїзду Рибальченко, матері дружини Петренка, яка також сварилася із зятем з приводу

його пияцтва. Крім того, зять неодноразово бив її. У зв'язку з цим Рибальченко вирішила позбавитися Петренка. З цією метою вона купила у неустановленої особи пістолет і домовилась з Сидоровим про вбивство зятя. Про це вона повідомила свою дочку, але та не побажала втручатися в цю справу і пообіцяла матері не повідомляти нікому про її наміри та знаючи про час вчинення кримінального правопорушення, виїхала за межі міста. Невдовзі після її від'їзду до квартири прийшов Сидоров. Рибальченко разом з ним зайшла до кімнати, де спав Петренко і коли Сидоров підійшов до ліжка, на якому той спав, вона передала Сидорову пістолет, з якого він вбив Петренка.

Кваліфікуйте дії Рибальченко, дружини Петренка та Сидорова.

3. Шершньов після звільнення з місць позбавлення волі, де відбував покарання за виготовлення та збут підроблених грошей, організував групу, до якої залучив Яцину і неповнолітнього Гризлова. Група на цвинтарях у селах Калинівка та Річище вночі розкопувала могили, де шукала цінні речі, виривала у мерців золоті коронки тощо. Усього було розрито п'ять могил. Здобуті в такий спосіб два мости із золотими коронками Шершньов продав зубному техніку Губерману. Взятими з гробів цінними речами поділилися між собою Яцина й Гризлов.

Кваліфікуйте дії винних осіб.

4. Захарченко з метою наживи, шляхом вчинення нападів на громадян, а також підприємства торгівлі та інші установи, вступив у зговір з Туренком і Кравченком. Втрюх вони здійснили напад на поліцейський пост, вбивши при цьому поліцейського та заволоділи автоматом АКС-74У. Протягом року вони скоїли 17 нападів на будинки і квартири громадян, АЗС, магазини, де під загрозою застосування зброї заволодівали грошима, коштовностями та іншими дорогими речами. Всього за вказаний період вони викрали

індивідуального та державного майна на суму, що в 1500 разів перевищує неоподаткований мінімум доходів громадян. Під час останнього нападу на АЗС Захарченко вбив оператора АЗС, який вчинив опір нападникам.

Кваліфікуйте дії Захарченка, Кравченка та Туренка.

5. Арендаренко та Юркович з метою заволодіння зброєю напали на працівника поліції Грищенка, який повертався з нічного чергування. Юркович вдарив його по голові уламком труби, а Арендаренко забрав з кобури пістолет і магазин з патронами. Внаслідок удару Грищенко через 2 доби помер у лікарні. Після цього Арендаренко і Юркович вчинили чотири розбійних напади на квартири громадян, відбираючи у них гроші та цінні речі, на загальну суму 100 мінімальних розмірів заробітної плати, а також вчинили 3 зґвалтування.

Одній із потерпілих, Шевченко, виповнилось 13 років.

Кваліфікуйте дії винних осіб.

6. Карпенко прийшов додому до свого сусіда Никольського і, побачивши, що господар свариться з дружиною і тещею, запропонував йому припинити нецензурно лаятися. У відповідь Никольський зажадав, щоб Карпенко не втручався в його справи. Карпенко пішов з двору. Вже за хврткою його наздогнали Никольський з дружиною. Остання кинула в обличчя Карпенка жменю піску, а Никольський швайкою наніс удар у руку і сідницю, а потім кулаками у живіт, від чого потерпілий впав на землю. Після цього Никольський ще декілька разів ударив потерпілого ногою у живіт, заподіявши йому ушкодження у вигляді розриву селезінки та перелому ребра.

Кваліфікуйте дії подружжя Никольських.

7. Савенко виготовляв вибухові суміші і з них збирав саморобні вибухові пристрої, які за незначну плату віддавав своєму знайомому Говоркову. Говорков, який був членом організованої групи, використовував ці пристрої для того, щоб залякувати підприємців, які не сплачували йому “податки” на контрольованій ним території. Савенко знав про це. Коли в черговий раз Говорков звернувся до Савенка, він попросив приготувати потужний пристрій, який повинен спрацювати у певний час. Савенко виготовив такий пристрій, а через тиждень він побачив по телевізору у новинах, що відбувся вибух на станції метро у час пік, від якого загинуло 12 чоловік і 34 отримали тілесні ушкодження різного ступеня тяжкості. Савенко зрозумів, що цей пристрій було виготовлено ним.

Кваліфікуйте дії Савенка.

Семінарське заняття № 7-8

Тема 4. Кваліфікація кримінальних правопорушень з врахуванням стадій їх вчинення та кваліфікація незакінчених кримінальних правопорушень (4 год)

1. Незакінчене кримінальне правопорушення: поняття та значення для кваліфікації.
2. Кваліфікація готування до кримінального правопорушення.
3. Кваліфікація замаху на кримінальне правопорушення.
4. Кваліфікація кримінального правопорушення і добровільна відмова при незакінченому кримінальному правопорушенні.

Практичне завдання

Розв'яжіть тести

1. Стадії кримінального правопорушення це:
 - а) певні етапи вчинення умисного кримінального правопорушення;
 - б) ознаки кримінального правопорушення;

- в) структурний елемент складу кримінального правопорушення;
- г) дані про суб'єкт кримінального правопорушення.

2. Стадіями вчинення кримінального правопорушення є:

- а) готування, замах, виявлення наміру;
- б) готування, замах, закінчене кримінальне правопорушення;
- в) замах, добровільна відмова, дійове каяття;
- г) змова на вчинення кримінального правопорушення, готування, щире каяття.

3. Ознаками готування до кримінального правопорушення є:

- а) підшукування, пристосування, створення умов вчинення кримінального правопорушення;
- б) підшукування, пристосування, безпосереднє вчинення кримінального правопорушення;
- в) бажання вчинити кримінальне правопорушення, пристосування, створення умов вчинення злочину кримінального правопорушення;
- г) оприлюднення наміру вчинити кримінальне правопорушення.

4. Замах на кримінальне правопорушення вчиняється лише з:

- а) прямим умислом;
- б) непрямим умислом;
- в) кримінально протиправною самовпевненістю;
- г) кримінально протиправною недбалістю.

5. Особа, яка добровільно відмовилася від кримінального правопорушення:

а) підлягає кримінальній відповідальності за готування до кримінального правопорушення чи замах на кримінальне правопорушення;

б) не підлягає кримінальній відповідальності за відмову від кримінального проступку або нетяжкого кримінального правопорушення;

в) підлягає кримінальній відповідальності лише в тому випадку, якщо фактично скоєне нею діяння містить склад іншого кримінального правопорушення;

г) підлягає кримінальній відповідальності в повному обсязі, але добровільна відмова буде вважатися пом'якшуючою обставиною.

6. З метою вбивства Панченка, Басурін підпалив вночі будинок, де той мешкав. Панченка в цей час у будинку не було, про що Басурін не знав. У даному випадку має місце стадія вчинення кримінального правопорушення:

а) закінчений замах;

б) незакінчений замах;

в) закінчене кримінальне правопорушення;

г) готування.

7. Під час полювання Жирковський з порушенням встановлених правил зробив кілька пострілів із своєї мисливської рушниці. Одним пострілом був тяжко (тяжкі тілесні ушкодження) поранений Власенко, який вийшов на лінію ведення вогню. Дії Жирковського кваліфікуються як:

а) необережне тяжке тілесне ушкодження (ст. 128 КК України);

б) умисне тяжке тілесне ушкодження (ст. 121 КК України);

в) замах на необережне вбивство (ч. 2 ст. 15, ст. 119 КК України);

г) замах на умисне вбивство (ч. 2 ст. 15, ч. 2 ст. 115 КК України).

8. З метою вчинити крадіжку Маркін придбав необхідне знаряддя, відключив сигналізацію, відкрив кімнату, де знаходився сейф, але відкрити його, незважаючи на кілька спроб, не зміг, через що він покинув місце події. У даному випадку має місце стадія кримінального правопорушення:

а) закінчене кримінальне правопорушення;

б) закінчений замах;

в) незакінчений замах;

г) готування.

9. З метою вчинення вбивства Шойгін придбав пістолет «Форт-12», але згодом відмовився від свого протиправного наміру. Пістолет же зберігав «про всяк випадок». Шойгін підлягає кримінальній відповідальності за:

а) готування до умисного вбивства (ст.14, ч.1 ст.115 КК України);

б) незакінчений замах на умисне вбивство (ч.3 ст.15, ч 1 ст.115 КК України);

в) незаконне придбання та зберігання вогнепальної зброї (ч. 1 ст.263 КК України).

г) не підлягає будь-якій кримінальній відповідальності, через свою добровільну відмову від доведення кримінального правопорушення до кінця.

10. Не є замахом на кримінальне правопорушення із непридатними засобами:

а) умисне вбивство за допомогою зламаної зброї;

б) умисне вбивство за допомогою отрути, яка внаслідок тривалого зберігання втратила свої смертельні якості

в) умисне вбивство сокирою, внаслідок чого потерпілому відрубано голову;

г) умисне вбивство за допомогою речовини, яка не є отрутою, але помилково винною особою прийнята за таку.

Розв'яжіть задачі

1. Ірський цікавився хімією та зброєю. Ознайомившись із методами виготовлення простих вибухівок, Ірський через свої рідних і знайомих придбав усі необхідні йому речовини для виготовлення вибухового пристрою, але не зміг реалізувати свій намір, бо був затриманий працівниками поліції.

Кваліфікуйте дії Ірського.

2. Чертаков посварився з Барсовим та розізлившись на нього в присутності декількох громадян сказав, що він йому «відплатить». При цьому він пояснив, що потопить катер Барсова, який той залишає без нагляду на березі річки Дніпро. З цією метою Чертаков попросив у одного із присутніх сокиру, але той відмовив в його проханні. Тоді Чертаков заявив, сьогодні він знайде необхідний йому інструмент і здійснить свій намір. Через день працівники поліції затримали Чертакова у нього вдома та вилучили там кинджал, яким він хотів зробити пробоїни в днищі катера Барсова. В той момент, коли працівники поліції входили до квартири Чертакова, він сховав кинджал під пальто і направився до виходу з квартири.

Кваліфікуйте дії Чертакова.

3. О., маючи намір на умисне заповідання смерті своєму чоловіку Л., на ґрунті неприязних з ним стосунків познайомилась з Б., який за 40 тис. гривень погодився виконати її прохання та вбити Л. Тоді О. передала Б. 20 тис. гривень завдатку за виконання замовлення, фотокартку Л. та повідомила місце можливого його перебування та номерні знаки автомобіля. Однак вбивство вчинено не було,

оскільки Б. був працівником поліції, що діяв з метою викриття кримінально протиправної діяльності О.

Визначте стадію вчинення умисного кримінального правопорушення.

4. А., перебуваючи в стані алкогольного сп'яніння, вирішив згвалтувати літню громадянку В. Задля цього він проник на територію домоволодіння, де проживала В., та, використовуючи справжній пістолет «ГТ», який носив із собою, наніс удар рукояткою в обличчя потерпілій, збивши її з ніг. Сівши на неї зверху, А. почав наносити удари кулаком в різні частини тіла В. Потерпіла чинила опір і голосно кричала. Побоюючись бути затриманим, А. залишив подвір'я.

Визначте стадію вчинення умисного кримінального правопорушення.

Скільки кримінальних правопорушень вчинив А.?

Якщо декілька, то чи всі вони були закінченими?

5. П., гуляючи парком, знайшов поліетиленовий пакет з набоями в кількості 1500 одиниць до малокаліберної рушниці та приніс його додому, де і зберігав. Згодом, маючи на меті збути їх, П. направився до пункту прийому металобрухту. Він намагався продати або обміняти їх на продукти харчування та спиртне, але був затриманий працівниками поліції. Згідно висновку балістичної експертизи вилучені патрони є бойовими припасами до нарізної спортивної та промислово-мисливської вогнепальної зброї, калібру 5,6 мм. 47

Визначте стадію вчинення умисного кримінального правопорушення.

Скільки кримінальних правопорушень вчинив П.?

Якщо декілька, то чи всі вони були закінченими?

6. Х. для власного вживання придбав у невстановленої слідством особи наркотичний засіб. Увечері цього ж дня поведінка Х. викликала підозру у працівників митних органів при проходженні ним митного контролю в міжнародному пункті пропуску «Конотоп» Сумської митниці. У процесі особистого огляду й огляду речей Х. було виявлено та вилучено скляну пляшку з речовиною темного кольору. Згідно висновку хімічної експертизи, дана речовина є особливо небезпечним наркотичним засобом – опієм ацетильованим, в перерахунку на суху речовину, вагою 120 г.

Визначте стадію вчинення умисного кримінального правопорушення.

Скільки кримінальних правопорушень вчинив Х.?

Якщо декілька, то чи всі вони були закінченими?

7. Ф., перебуваючи у приміщенні магазину «Екомаркет» таємно викрав три пачки печива вартістю 45 гривень кожна, завдавши своїми діями матеріальної шкоди на суму 135 гривень.

Кваліфікуйте дії Ф.

8. К., з метою заволодіння чужим майном, на 37 км автомобільної дороги М-30 сполученням Київ – Чоп за допомогою ножиць по металу позрізав алюмінієві дорожні знаки. Своїми діями державному підприємству Київоблавтодор К. заподіяв збитки на суму 85 тис. гривень.

Визначте стадію вчинення умисного кримінального правопорушення.

9. Між Л. та П., які розпивали спиртні напої в літній кухні помешкання Л., виникла сварка, в ході якої Л. замкнув П. у погребі та тримав останнього дві доби, поки не пройшла образа.

Визначте стадію вчинення умисного кримінального правопорушення.

10. Т. та А. вирішили викрасти автомобіль «Ауді», що належав Ж. Уночі вони шляхом підбору ключів відкрили ворота металевого гаражу, але приміщення виявилось порожнім. Після чого Т. та А. викрали комплект зимової гуми вартістю 26 тис. гривень.

Визначити стадію вчинення умисного кримінального правопорушення.

Чи є в діях Т. та А. добровільна відмова від вчинення незаконного заволодіння транспортним засобом?

Семінарське заняття № 9-10

Тема 5. Помилки в кваліфікації кримінальних правопорушень (4год)

1. Поняття та види помилок в кримінальному праві.
2. Кваліфікація при юридичній та фактичній помилці.
3. Помилка в: об'єкті кримінального правопорушення; предметі кримінального правопорушення; потерпілому; кримінальній протиправності чи непротиправності діяння; причинному зв'язку та у наслідках кримінального правопорушення.
4. Значення помилок в діяльності органів досудового розслідування. Кваліфікація кримінальних правопорушень при помилці в об'єкті та предметі.
5. Кваліфікація при помилці в особі потерпілого.
6. Кваліфікація при помилці причинного зв'язку.
7. Кваліфікація кримінальних правопорушень при помилці в суспільно-небезпечних наслідках.
8. Кваліфікація посягання при «відхиленні дії».

Практичне завдання

Розв'язіть тести

1. Сидорчук знаючи, що Гринюк нещодавно продав автомобіль, таємно проник до його квартири, знайшов та відкрив сейф. Але грошей ні в квартирі ні в сейфі не знайшов, оскільки Гринюк всі грошові кошти відразу відніс до банку. Як кваліфікувати дії Сидорчука?

- а) ч.2 ст.15 та ч.3 ст. 185 КК;
- б) ч.3 ст.185 КК;
- в) ч.1 ст.14 та ч.3 ст.185 КК;
- г) ч.1 ст.185 КК.

2. Брендін вночі проник до аптеки з метою викрадення наркотичних засобів, що знаходилися в сейфі. Відкривши сейф Брендін набрав ампул, що були в ньому, але переплутав прості ліки з наркотичними засобами. Як кваліфікувати дії Брендіна?

- а) ч.3 ст.185 КК;
- б) ч.1 ст.14 та ч.3 ст.185 КК;
- в) ч.2 ст.15 та ч.3 ст. 185 КК ;
- г) ч.1 ст.185 КК.

3. Серова з помсти вирішила вбити свою сусідку Волчкову. Вночі вона підстерегла жінку та ножом нанесла декілька ударів в область серця. Від отриманих поранень жінка померла. Як з'ясувалося пізніше Серова із-за темряви переплутала невідому жінку зі своєю сусідкою Волчковою. Як кваліфікувати дії Серової?

- а) ч.1 ст.115 КК;
- б) ч.2 ст.15 та ч.1 ст.115 КК;
- в) ч.3 ст.15 та ч.1 ст.115 КК;
- г) ч.2 ст.121 КК.

4. Фактична помилка це -

а) інкримінування особі статей кримінального закону, вимоги яких вона насправді не порушувала;

б) неправильне уявлення особи про об'єктивні ознаки вчиненого злочину, тобто фактичні обставини вчиненого діяння;

в) неправильне уявлення особи про правову сутність або правові наслідки вчиненого діяння;

г) неправильне уявлення суб'єкта офіційної кваліфікації про наслідки діяння.

5. Юридична помилка це -

а) інкримінування особі статей кримінального закону, вимоги яких вона насправді не порушувала;

б) неправильне уявлення особи про об'єктивні ознаки вчиненого злочину, тобто фактичні обставини вчиненого діяння;

в) неправильне уявлення особи про правову сутність або правові наслідки вчиненого діяння;

г) неправильне уявлення суб'єкта офіційної кваліфікації про наслідки діяння.

6. Тимчук пошкодив гальма на автомобілі бажаючи смерті його власника гр. Кербука. Внаслідок дій Тимчука сталося ДТП і гр. Кербук отримав тяжкі тілесні ушкодження. Кваліфікуйте дії Тимчука.

- а) ст.121 КК;
- б) ч.2 ст.15 та ч.2 ст.121 КК;
- в) ч.1 ст.14 та ч.1 ст.119 КК;
- г) ч.2 ст.15 та ч.1 ст.115 КК.

7. Горчан із заздрощів вирішив викрасти мотоцикл свого сусіда Москаленко. Вночі Горчан заволодів мотоциклом (він стояв на вулиці біля багатоквартирного будинку) та сховав його в своєму гаражі. Як з'ясувалося пізніше викрадений мотоцикл належав не

Москаленко, а Григор'єву, який в цей час був у гостях. Кваліфікуйте дії Горчана.

- а) ч.1 ст.289 КК;
- б) ч.2 ст.15 та ч.1 ст.289 КК;
- в) ч.3 ст.15 та ч.1 ст.289 КК;
- г) ч.1 ст.185 КК.

Розв'язіть задачі

1. Ревнуючи дружину, Корнієнко вирішив з нею розправитись. У себе на квартирі він облив дружину окропом, що спричинило їй опіки 1-2 ступеня, після чого завдав численних ударів гайковим ключем по голові. Від крику потерпілої прокинулись діти. Коли 15-річний старший син Олег намагався умовити батька, той завдав йому кілька ударів тим самим ключем по голові, заподівши поранення від яких Олег помер у лікарні. Не бажаючи мати свідка, Корнієнко ключем завдав також кілька ударів по голові й молодшому сину Миколі, спричинивши тяжкі тілесні ушкодження, небезпечні для життя в момент заподіяння. Побачивши, що дружина ворухнулася, Корнієнко завдав їй ще три удари гайковим ключем. Потерпілій були спричиненні середньої тяжкості тілесні ушкодження. Вважаючи всіх трьох убитими, Корнієнко викликав швидку допомогу, порізавши собі вену і стимулюючи психічне захворювання.

Кваліфікуйте дії Корнієнко.

2. А. з метою вбивства дав отруту Г. Отрута повинна була почати діяти через 6 годин. Г. внаслідок власної неухважності потрапив у ДТП і загинув.

Кваліфікуйте дії А.

3. Романенко після дискотеки вирішив згвалтувати незнайому йому 19-річну Давидюк. В парку він наздогнав дівчину в темному

безлюдному місці за фігурою схожою на Давидюк та згвалтував її. Як з'ясувалося це була 17-літня Новикіна.

Кваліфікуйте дії Романенко.

4. Семенов, перебуваючи в стані сильного наркотичного сп'яніння, проник вночі до аптеки з метою викрадення наркотичних засобів, які він бачив там вдень на полиці. Провізор Сидорова перед закриттям аптеки сховала наркотичні засоби до сейфу, а замість них поставила на полиці схожі за упакуванням вітаміни. Семенов їх викрав.

Кваліфікуйте дії Семенова.

5. Громадянин Ківінов на замовлення (за грошову винагороду) вчинив вбивство з автомата Калашникова бізнесмена Півалова. При цьому загинули охоронець та стороння особа, які в момент пострілів знаходилися біля бізнесмена.

Кваліфікуйте дії Ківінова.

6. Котурга з метою викрадення вогнепальної зброї проник до відділення поліції в кімнату для зберігання зброї. Проникнувши до кімнати Котурга схопив автомат, що лежав зверху на сейфі та втік. Як з'ясувалося пізніше автомат лежав на сейфі, оскільки в нього був зламаний бойок і з ранку його повинні були відвезти до ремонту. З'ясувавши, що автомат не в робочому стані Котурга викинув його у річку.

Кваліфікуйте дії Котурги.

7. Громадянин Д. раніше судимий 26.06.2014 року за ч. 2 ст. 185 КК України до двох років позбавлення волі, на підставі ст. 75 КК України звільнений від відбування покарання з іспитовим строком два роки, іспитовий строк замінено на два роки позбавлення волі. Так, 04.01.2018 приблизно о 10 годині 40 хвилин, Д., знаходився у

приміщенні магазину «Єва», де в нього виник протиправний корисливий умисел, направлений на таємне викрадення чужого майна, повторно, таємно, шляхом вільного доступу викрав з полиць магазину дезодорант у кількості 5 пляшок, зубну пасту всього на загальну суму 289 гривень 62 копійки. Знаходячись в приміщенні зазначеного магазину, Д. був помічений його співробітниками. В цей момент, усвідомлюючи, що його дії, направлені на крадіжку чужого майна, виявлені співробітниками магазину, стали носити відкритий характер, продовжив свої злочинні дії щодо відкритого викрадення вищевказаного майна та, утримуючи його при собі Д. з місця вчинення кримінального правопорушення намагався втекти. Однак не встиг розпорядитися майном, тому що був затриманий охоронцем.

Визначте закінчене кримінальне правопорушення чи незакінчене. Якщо кримінальне правопорушення незакінчене визначте його стадію та вид.

Семінарське заняття № 11-12

Тема 6. Кваліфікація множинності кримінальних правопорушень (4 год)

1. Кваліфікація повторності: поняття та види повторності кримінальних правопорушень, особливості кваліфікації різних видів повторності кримінальних правопорушень.
2. Кваліфікація сукупності: поняття та види сукупності кримінальних правопорушень, особливості кваліфікації різних видів сукупності кримінальних правопорушень
3. Кваліфікація рецидиву злочинів: поняття та види рецидиву злочинів, особливості кваліфікації різних видів рецидиву злочинів.

Практичне завдання

Розв'яжіть тести

1. Сукупність кримінальних правопорушень – це:
 - а) вчинення особою кримінальних правопорушень, передбачених різними статтями частинами Особливої частини КК;
 - б) вчинення особою трьох або більше кримінальних правопорушень, передбачених різними статтями або різними частинами однієї статті Особливої частини КК, за жоден з яких її не було засуджено;
 - в) вчинення особою двох або більше кримінальних правопорушень, передбачених різними статтями або різними частинами однієї статті Особливої частини КК, за жоден з яких її не було засуджено;
 - г) вчинення особою двох кримінальних правопорушень, передбачених різними статтями Особливої частини КК, за жоден з яких її не було засуджено.

2. Одиничні кримінальні правопорушення поділяються на:

- а) прості та ускладнені;
- б) основні і додаткові;
- в) основні і факультативні;
- г) загальні і родові.

3. Згідно найбільш поширеної точки зору у вітчизняному кримінальному праві виділяють такі види ускладнених одиничних кримінальних правопорушень:

- а) триваючі, продовжувані, складені;
- б) прості, складні та ускладнені;
- в) триваючі та продовжувані;
- г) продовжувані та одномоментні.

4. Під ідеальною сукупністю кримінальних правопорушень розуміють, коли:

а) особа двома діяннями вчиняє одне самостійне кримінальне правопорушення, без розриву у часі;

б) особа одним діянням вчиняє два або більше різних самостійних кримінальних правопорушення без розриву у часі;

в) особа одним діянням вчиняє умисне та необережне кримінальне правопорушення без розриву у часі;

г) особа одним діянням вчиняє два або більше різних кримінальних правопорушення.

5. Під реальною сукупністю кримінальних правопорушень розуміються випадки, коли:

а) особа одним діянням вчиняє в різний час два або більше різних самостійних кримінальних правопорушень і ні за одне з них вона не була засуджена;

б) особа двома або більше різними діяннями вчиняє в різний час два або більше різних самостійних кримінальних правопорушень;

в) особа двома або більше різними діяннями вчиняє в різний час два або більше різних самостійних кримінальних правопорушень і ні за один з них вона не була засуджена;

г) особа двома або більше різними діяннями вчиняє в різний час два або більше різних самостійних кримінальних правопорушень з різними формами вини і ні за один з них вона не була засуджена

6. Правові наслідки повторності, сукупності та рецидиву кримінальних правопорушень згідно чинного Кримінального кодексу України полягають у тому, що:

а) вони враховуються при кваліфікації кримінальних правопорушень та призначенні покарання, при вирішенні питання щодо можливості звільнення від кримінальної відповідальності та покарання;

б) вони враховуються при кваліфікації кримінальних правопорушень та призначенні покарання, при вирішенні питання

щодо можливості звільнення від кримінальної відповідальності та покарання, призначенні на посаду;

в) вони враховуються при кваліфікації кримінальних правопорушень та призначенні покарання;

г) вони враховуються при призначенні покарання та при вирішенні питання щодо можливості звільнення від кримінальної відповідальності.

7. При сукупності кримінальних правопорушень, їх кваліфікація здійснюється згідно статті 33 КК України наступним чином:

а) кожен із кримінальних правопорушень підлягає кваліфікації за відповідною статтею або частиною статті Особливої частини КК України;

б) друге та наступне кримінальне правопорушення підлягає кваліфікації за кваліфікуючою ознакою відповідної частини статті Особливої частини КК України;

в) кваліфікації підлягає друге та наступні діяння, перше діяння до уваги не береться;

г) друге та наступні діяння не кваліфікуються, а поглинаються кваліфікацією попереднього кримінального правопорушення.

8. Лікар Едуард шляхом обману вилучив в Дарини кров з метою використання її як донора. Втім, Дарина хворіла на малокрів'я. І такі дії спричинили її смерть. Має місце (ознайомтеся із ст. 144, 119 КК України):

а) повторність кримінальних правопорушень;

б) реальна сукупність кримінальних правопорушень;

в) ідеальна сукупність кримінальних правопорушень;

в) одичне кримінальне правопорушення.

9. Петра засуджено за ч. 3 ст. 185 та ч. 3 ст. 185 КК України за те, що 29 грудня 2020 року через металеве вікно він проник у

гараж Миколи, звідки викрав електрозварювальний апарат, електрокорморізку. На початку квітня 2021 року шляхом зриву навісного замка Петро проник у приміщення пилорами, звідки викрав деревообробний станок та 15 м кабелю до нього. У діях Петра має місце:

- а) повторність тотожних кримінальних правопорушень;
- б) повторність однорідних кримінальних правопорушень;
- в) сукупність тотожних кримінальних правопорушень;
- г) сукупність однорідних кримінальних правопорушень

10. Іван, діючи умисно, з метою уникнути відповідальності за розпивання алкогольних напоїв у громадському місці, передбаченої ч.1ст.178 КУпАП, 16 травня 2021 року дав грошові кошти у розмірі 300 гривень інспектору патрульної служби. У діях Івана має місце:

- а) повторність кримінальних правопорушень;
- б) сукупність кримінальних правопорушень;
- в) кримінальне правопорушення з преюдицією;
- г) одиначне кримінальне правопорушення

Розв'язіть задачі

1. Раніше судимий за бандитизм К. разом з І. таємно проникли до кафе. Викравши 3 пляшки горілки вони пішли в дитячий садок та розпили їх. Через 2 год. ці громадяни знову повернулись до кафе та заволоділи ще 2 пляшками коньяку та музичним центром. Під час залишення приміщення їх намагався затримати поліцейський у форменому одязі, який випадково проходив повз кафе. Заподіявши останньому середньої тяжкості тілесні ушкодження, злодії втекли.

Чи має місце множинність кримінальних правопорушень?

Якщо «так», то визначте її вид.

2. К., працюючи на машинобудівному заводі, підмовив С. та Л. виносити із заводу різні запчастини та збувати їх на ринку. Для

прикриття своєї кримінально протиправної діяльності вони відкрили фірму та, оформивши документи на дружину С., почали відраховувати певні суми грошей головному інженеру заводу та працівникові охорони Б. Займаючись такою протиправною діяльністю протягом року та не сплачуючи податки, вони своїми діями заподіяли державі збитки на суму 1 млн. 300 тис. гривень.

Чи є в діях винних осіб множинність кримінальних правопорушень?

Якщо «так», то визначте її вид.

3. П'ятнадцятирічний П. був притягнутий до кримінальної відповідальності за ч. 2 ст. 296 КК України. За ст. 47 КК України його було передано на поруки педагогічному колективу його школи.

Через шість місяців П. знову вчинив хуліганські дії, передбачені ч. 1 ст. 296 КК України.

Чи є в діях П. повторність кримінальних правопорушень?

Варіант 2: Через рік П. знов учинив хуліганські дії, передбачені ч. 2 ст. 296 КК України.

4. Л. два дні поспіль ходив на полювання у заповідник. У перший день він не здобув нічого, а на другий день вполював дикого кабана.

Чи має місце у діях Л. множинність кримінальних правопорушень?

5. Громадянин Б. під час полювання вчинив убивство через необережність одного з мисливців, за що був засуджений за ч. 1 ст. 119 КК України до покарання у виді позбавлення волі. Через рік після відбуття покарання Б. вчинив крадіжку з проникненням у житло, відповідальність за яку передбачена ч. 3 ст. 185 КК України.

Чи є у діях Б. множинність кримінальних правопорушень?

Семінарське заняття № 13-14

Тема 7. Колізія та конкуренція кримінально-правових норм при кваліфікації кримінальних правопорушень (4 год)

1. Колізія в кримінальному праві: поняття та значення для кваліфікації кримінального правопорушення.
2. Кваліфікація кримінального правопорушення при темпоральній колізії.
3. Кваліфікація кримінального правопорушення при просторовій колізії.
4. Конкуренція кримінально-правових норм: поняття та значення для кваліфікації кримінального правопорушення.
5. Кваліфікація кримінального правопорушення при конкуренції загальної та спеціальної кримінально-правових норм.
6. Кваліфікація кримінального правопорушення при конкуренції кримінально-правових норм, частини та цілого.
7. Кваліфікація кримінального правопорушення при конкуренції спеціальних кримінально-правових норм

Практичне завдання

Розв'яжіть тести

1. Що означає конкуренція кримінально-правових норм?
 - а) існування двох або більше норм, які взаємно виключають застосування одна одної;
 - б) існування двох або більше норм, які передбачають відповідальність за одне й те ж саме діяння;
 - в) існування трьох або більше норм, які передбачають відповідальність за одне й те ж саме діяння;
 - г) відсутність норми, яка б передбачала відповідальність за вчинене суспільне небезпечне діяння.

2. Якщо має місце конкуренція загальної і спеціальної норми, то:

- а) перевага надається спеціальній нормі;
- б) перевага надається загальній нормі;
- в) застосуванню не підлягає жодна норма
- г) застосуванню підлягають обидві норми.

3. Що означає колізія кримінально-правових норм?

- а) існування двох або більше норм, які взаємно виключають застосування одна одної;
- б) існування двох або більше норм, які передбачають відповідальність за одне й те ж саме діяння;
- в) існування трьох або більше норм, які передбачають відповідальність за одне й те ж саме діяння;
- г) відсутність норми, яка б передбачала відповідальність за вчинене суспільне небезпечне діяння.

4. Шкіпаренко з метою боротьби проти «фашистської хунти» у Європі створив терористичну організацію. Кваліфікуйте дії Шкіпаренко.

- а) ст.255 КК;
- б) ч.2 ст.15 та ст.255 КК;
- в) ст.258-3 КК;
- г) ч.2 ст.15 та ст.113 КК.

5. Кицюк з метою провокації війни вчинила замах на вбивство представника іноземної держави. Як кваліфікувати дії Кицюк?

- а) ч.2 ст.15 та п.8 ч.2 ст.115 КК;
- б) ст.443 КК;
- в) ч.3 ст.15 та п.8 ч.2 ст.115 КК;
- г) ч.2 ст.15 та ст.443 КК.

6. Полюга зі снайперської гвинтівки вбив Генерального прокурора України у зв'язку з його державною діяльністю та з метою впливу на прийняття рішень Генеральною прокуратурою.

Кваліфікуйте дії Полюга.

- а) п.8 ч.2 ст.115 КК;
- б) ст.112 КК;
- в) ч.3 ст.258 КК;
- г) ст.112 КК та ч.3 ст.258 КК.

7. Гречка таємно проник на територію мотоциклетного заводу з метою викрасти мотоцикл. Зв'язавши сторожа, він викрав мотоцикл.

Як слід кваліфікувати дії Гречки:

- а) дії Гречки слід кваліфікувати як грабіж (ч. 3 ст. 186 КК);
- б) дії Гречки слід кваліфікувати як розбій (ч. 3 ст. 187 КК);
- в) дії Гречки слід кваліфікувати як крадіжка (ч.3 ст. 185 КК);
- г) дії Гречки слід кваліфікувати як незаконне заволодіння транспортним засобом (ч. 2 ст. 289 КК).

8. Під час вчинення Місаном розбою потерпілому Мегец була заподіяна смерть через необережність. Дайте кримінально-правову оцінку діям винної особи:

- а) дії Місана слід кваліфікувати як розбій (ч. 4 ст. 187 КК) і вбивство через необережність (ч. 1 ст. 119 КК);
- б) дії Місана слід кваліфікувати як розбій (ч. 4 ст. 187 КК);
- в) дії Місана слід кваліфікувати як розбій (ч. 1 ст. 187 КК) і вбивство через необережність (ч. 1 ст. 119 КК);
- г) дії Місана слід кваліфікувати як грабіж (ч. 2 ст. 186 КК) і вбивство через необережність (ч. 1 ст. 119 КК).

9. Тетерів під час похорон побачив у покійника 2 золотих персні. Вночі він розкопав могилу, зняв з покійника персні та акуратно

привів місце поховання в порядок. Його дій ніхто не помітив. Кваліфікуйте дії Тетерева:

- а) ч. 1 ст. 296 КК – хуліганство, що супроводжувалося винятковим цинізмом;
- б) ч. 1 ст. 296 КК – хуліганство, що супроводжувалося винятковим цинізмом та ч. 3 ст. 185 КК – таємне викрадення чужого майна;
- в) ч. 3 ст. 185 КК – таємне викрадення чужого майна;
- г) ч. 3 ст. 297 КК – наруга над могилою.

10. Агушенко таємно, діючи повторно та з проникненням до житла викрав чуже майно у великому розмірі. Як слід кваліфікувати дії Агушенко?

- а) ч.1 ст.185 КК;
- б) ч.1 ст.185 КК, ч.2 ст.185 КК, ч.3 ст.185 КК, ч.4 ст.185 КК;
- в) ч.2 ст.185 КК, ч.3 ст.185 КК, ч.4 ст.185 КК;
- г) ч.4 ст.185 КК.

Розв'яжіть задачі

1. К. і Ж. перебуваючи в нетверезому стані з хуліганських спонукань побили незнайомих їм раніше Ч. і Г. При цьому Ч були заподіяні середньої тяжкості тілесні пошкодження, а Г. – тяжкі тілесні ушкодження, внаслідок яких через тиждень останній помер у лікарні.

Кваліфікуйте дії К. і Ж. Визначте вид конкуренції.

2. Абдурухманов, що був членом Ісламської армії звільнення вирішив вчинити вибух на залізничному вокзалі з метою ослаблення держави та залякування населення. Він найняв невідомих, які виготовили вибуховий пристрій та особисто встановив його на залізничному вокзалі. Внаслідок вибуху випадково (проводилось тренування по боротьбі з тероризмом і

всіх людей вивели з приміщення вокзалу) ніхто не постраждав. Варіант. Внаслідок вибуху загинуло 10 осіб.

Кваліфікуйте дії Абдурухманова.

3. 20 річний Овідієв вирішив зайнятися «бізнесом» по наданню сексуальних послуг. З цією метою він розказуючи про переваги життя повій втягнув у цей «бізнес» 5 неповнолітніх дівчат.

Кваліфікуйте дії Овідієва.

4. Горбунов будучи релігійним фанатиком створив організацію з метою залякування населення шляхом вчинення вибухів, підпалів, щоб показати близькість та неминучість настання Судного дня. За час існування даної організації було знищено шляхом вибуху 20 автомобілів, підпалено 100 будинків. Горбунов керував діяльністю даної організації до моменту її ліквідації правоохоронними органами. За результатами експертизи Горбунов хворіє на клептоманію.

Кваліфікуйте дії Горбунова.

5. Р., перебуваючи у стані сп'яніння, на зупинці чіплявся до неповнолітніх Х. і Т., ображав їх, нецензурно лаявся у присутності громадян і дітей, потім став демонстративно справляти свої потреби. Капітан поліції П., який у цей час підійшов, знаходився поза службою і у цивільному одязі, представився Р. і показав службове посвідчення, після чого зажадав від нього припинення хуліганських дій та проїхати з ним до відділення поліції. У відповідь Р. намагався вибити з рук П. посвідчення, нанести йому удари руками і ногами, але той ухилився і, застосувавши прийоми рукопашного бою, присік дії Р., зв'язав ременем його руки та доставив у відділення поліції. Через кілька годин, після складання матеріалів дослідчої перевірки, Р. відпустили з зобов'язанням з'явитися за першим викликом. Ввечері Р., з метою помститися П.,

підстеріг його, коли той повертався з роботи і наніс йому удар ножем у груди, але у результаті контрприйому П. вдалося блокувати удар та обеззброїти і затримати Р. Варіант. Під час затримання на зупинці Р. завдав П. смертельне ножове поранення.

Кваліфікуйте дії Р.

6. 15-річний Оборський познайомився з раніше судимим Косенком, який запропонував допомогти групі його «добрих знайомих» розібратися з одним боржником. Оборський погодився лише після довгих умовлянь і обіцяння вільного, веселого життя. Він у складі групи вчинив декілька нападів на інкасаторів, під час яких двох з них було вбито і викрадено грошей на суму, яка становить 950 тис. грн.

Кваліфікуйте дії Оборського

Семінарське заняття № 15-16

Тема 8. Кваліфікація кримінальних правопорушень, учинених при наявності кваліфікуючих та привілеюючих ознак складу кримінального правопорушення (4 год)

1. Поняття диференціації та індивідуалізації кримінальної відповідальності.

2. Види складів кримінальних правопорушень за ступенем суспільної небезпеки посягання та їх значення для кримінально-правової кваліфікації.

3. Кваліфікація за наявності кількох кваліфікуючих чи привілеюючих ознак складу кримінального правопорушення чи при їх конкуренції.

Практичне завдання

Розв'язіть задачі

1. Перебуваючи у приміщенні нічного клубу В. вживав алкогольні напої, поведив себе зухвало, чіплявся до оточуючих з різного роду пропозиціями, в тому числі запрошував дівчат на танець. Однак, зважаючи на його хитку ходу та зухвалу поведінку, на його пропозицію ніхто не відкликався. За чергову відмову В. вдарив відкритою долонею дівчину в обличчя. Д., який знаходився поряд з дівчиною, зробив зауваження В. на що той запропонував Д. вийти за територію танцювального майданчика, щоб «перебалакати». Відійшовши метрів на десять від виходу, В. вийняв складений ніж і з словами «тобі кінець» наніс удар в грудну клітину Д. Від удару Д. отримав тяжке тілесне ушкодження, з яким був направлений до лікарні. Після операційного втручання Д. перебував на лікарняному 21 день, а на 22-й день перебування в лікарні він помер від тяжких тілесних ушкоджень.

Кваліфікуйте дії В.

2. Х. більше трьох років перебував із М. у цивільному шлюбі. Одного разу М. сказала йому, що чекає дитину від іншого чоловіка. Наступного дня, з метою помсти за зраду, Х. задушив М. Судово-медична експертиза встановила, що загибла вагітною не була.

Кваліфікуйте дії Х. Відповідь поясніть.

3. Ш. у відсутність чоловіка, який перебував у тривалому відрядженні, підтримувала статеві зв'язки з К. Через певний час вона завагітніла та, побоюючись розправи з боку чоловіка, вирішила позбавитися дитини. Про свій намір вона повідомила свою подругу Б., яка погодилася за певну винагороду їй допомогти. Коли дитина народилася, то Б. прийняла пологи, а наступного дня вони втопили дитину у ванні, а труп закопали.

Кваліфікуйте дії Ш. і Б. Відповідь поясніть.

4. Ю. повернувся раніше з відрядження додому та застав свою дружину і свого друга під час статевих зносин. Сильно обурений такою поведінкою з боку дружини (з нею 15 років перебував у шлюбі) та друга (з ним дружили 10 років) він миттю вдарив кухонним ножом спочатку жінку, а потім свого друга. Від заподіяних тілесних ушкоджень обидва померли на місці.

Кваліфікуйте дії Ю. Відповідь поясніть.

5. Н. і О., які випадково познайомилися в кафе із дев'ятнадцятирічною П., силою затягнули останню до підвалу та разом вчинили з нею насильницький статевий акт. Під час слідства було встановлено, що на момент вчинення злочину Н. виконалося сімнадцять, а О. – тринадцять років.

Кваліфікуйте дії Н. і О. Відповідь поясніть.

6. Маючи намір пограбувати перехожих, І. та П. йшли по вулиці. Вони звернули свою увагу на Б. і С., які в цей час сиділи на лавочці, пили пиво та голосно дискутували. Підійшовши до останніх, І та П. попрохали їх поділитися цигарками. Коли Б. почав діставати запальничку, І. вдарив його в обличчя, від чого останній знепритомнів. С. захотів допомогти другу піднятися, але в цей момент П. наніс йому удар ногою йому в обличчя. Після цього І. та П. заволоділи мобільними телефонами Б. та С., які лежали на лавочці, намагалися втекти, але були затримані на місці вчинення злочину перехожими.

Кваліфікуйте дії І. та П. Відповідь поясніть.

7. Ф. сів у таксі та, погрожуючи водію вогнепальною зброєю, примусив останнього слідувати за місто по вказаному ним

маршруту. По ходу руху автомобіль був затриманий патрульними поліцейськими.

Кваліфікуйте дії Ф. Відповідь поясніть.

Варіант 2: Ф. таємно вилучив таксі для того, щоб доставити до лікарні тяжко хворого Ж.

8. Навесні минулого року, приблизно о першій годині ночі, С., перебуваючи в кафе-барі, отримав зауваження офіціантки кафе Я. з приводу заборони паління у приміщенні. Розмова відбулася на підвищених тонах і дружина С. – О. втрутилася у сварку, яка переросла у недовготривалу бійку. Коли за допомогою сторонніх осіб конфлікт був припинений, Т., невірною оцінивши обстановку, зробив зауваження С. і запропонував останньому вийти з кафе на вулицю. Під час бійки, біля кафе С. завдав Т. декілька ударів, заподіявши потерпілому середньої тяжкості тілесні ушкодження.

Кваліфікуйте дії С. Відповідь поясніть.

9. Охоронець фабрики Л. намагався схилити до статевого зносин робітницю цієї фабрики. Отримавши відмову, він підпалив запальничкою волосся жінки. Внаслідок цього потерпілій були завдані серйозні опіки голови, в т. ч. вуха та частини обличчя.

Кваліфікуйте дії Л. Відповідь поясніть.

10. Сержант М. у караульному приміщенні порушив правила безпеки поведінки зі зброєю, внаслідок чого відбувся постріл, яким було поранено іншого солдата. Від отриманого поранення солдат помер.

Кваліфікуйте дії М. Відповідь поясніть.

Теми рефератів

1. Кваліфікація за наявності кількох кваліфікуючих чи привілеюючих ознак складу кримінального правопорушення чи при їх конкуренції.

2. Кваліфікація у випадках, коли кваліфікуючі, особливо кваліфікуючі, привілеюючі ознаки мають місце лише щодо одного із співучасників.

3.

Семінарське заняття № 17-18

Тема 9. Зміна кримінально-правової кваліфікації (4 год)

1. Зміна кримінально-правової кваліфікації: поняття, види

2. Зміна кримінально-правової кваліфікації у зв'язку з прийняттям нового кримінального закону

3. Зміна кримінально-правової кваліфікації при зміні фактичних обставин кримінальної справи (провадження)

4. Зміна кримінально-правової кваліфікації у разі кваліфікаційної помилки

Практичні завдання

Розв'язіть задачі

1. Ш. було притягнуто до кримінальної відповідальності за вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст.260 КК України (участь у діяльності не передбачених законом збройних формувань). Адвокат звернувся з клопотанням до суду про звільнення Ш. від кримінальної відповідальності, оскільки він добровільно вийшов зі збройного формування та півроку ніякої участі в його діяльності не брав.

Кваліфікуйте дії Ш. Відповідь поясніть.

2. Громадянин К. разом із іншими особами 20 серпня 2001 року вчинив бандитський напад на інкасаторську машину. 28 серпня

2001 року його було затримано, а новий КК вступив в законну силу через 3 дні. Слідчий кваліфікував дії К. як бандитизм. За новим КК такі дії передбачені ст. 257, при цьому вид та розмір покарання не змінився порівняно з КК 1960 року.

За яким законом буде притягатися особа до відповідальності і який порядок здійснення кваліфікації?

3. Громадяни Німеччини в м. Дрездені захопили заручників і на автомобілі направлялись до Росії через Україну. В Україні їх було затримано.

Чи буде це кримінальне правопорушення (захоплення заручників) визнаватися вчиненим на території України?

Теми рефератів

1. Підстави зміни кваліфікації
2. Межі зміни кримінально-правової кваліфікації
3. Зміна кваліфікації в ході досудового розслідування
4. Зміна кримінально-правової кваліфікації судом.
5. Процесуальне закріплення зміни кримінально-правової кваліфікації

Семінарське заняття № 19-20

Тема 10. Розмежування кримінальних правопорушень як самостійний етап їх кваліфікації (4 год)

1. Поняття розмежування кримінально-правових норм та їх відмежування від норм інших галузей права.
2. Кримінально-правові норми та склади кримінальних правопорушень, які підлягають розмежуванню.
3. Значення розмежування в кримінальному праві.

Практичні завдання

Розв'язжіть тести

1. В якій відповіді вказано, чим визначається необхідність в проведенні розмежування норм, передбачених різними галузями права:

а) тим, що одна особа може вчинити як кримінальне правопорушення, так і інше правопорушення;

б) заборорою двічі притягати до юридичної відповідальності за одне і те ж діяння;

в) бажанням особи, яка вчинила правопорушення, понести найменш сувору юридичну відповідальність;

г) наявністю в різних галузях права норм, які регламентують схожі суспільні відносини і статей нормативно-правових актів, що характеризуються суміжними ознаками

2. В якій відповіді наведено положення, яке повинно враховуватися при відмежуванні кримінальних правопорушень від цивільних деліктів:

а) невиконання чи неналежне виконання договірних зобов'язань не може оцінюватися як кримінальне правопорушення;

б) при відмежування кримінальних правопорушень і цивільних правопорушень головне значення має розмір заподіяної шкоди;

в) діяння, формально передбачені КК, завжди становлять собою кримінальне правопорушення;

г) укладення цивільно-правової угоди виключає кримінальну відповідальність.

3. В якій відповіді наведено положення, яке повинно враховуватися при відмежуванні кримінальних правопорушень від цивільних деліктів:

а) заподіяння шкоди у великому чи особливо великому розмірі завжди є підставою для кримінальної відповідальності;

б) жодних критеріїв чи ознак, виходячи з яких можна провести відмежування злочинів та інших правопорушень, не існує;

в) кримінальна відповідальність може наставати тоді, коли встановлено, що цивільно-правова угода укладена без мети її виконання, маскує намір винного протиправно збагатитися за рахунок партнера;

г) жодна з вказаних вище відповідей не є правильною.

4. В якій відповіді наведено положення, яке повинно враховуватися при відмежуванні кримінальних правопорушень від цивільних деліктів:

а) діяння, яке фактично не заподіло майнової шкоди, не може бути визнане цивільним правопорушенням;

б) наявність вини потерпілого вказує на те, що діяння становить собою кримінальне правопорушення;

в) розпорядження своїм майном чи часткою в сумісній власності без згоди іншого співвласника завжди становить собою кримінальне правопорушення;

г) всі наведені вище відповіді правильні.

5. Які положення характеризують співвідношення кримінальних правопорушень та адміністративних проступків:

а) наявність вини потерпілого вказує на те, що діяння становить собою кримінальне правопорушення;

б) верхня межа шкоди, заподіяної проступком, є, водночас, нижньою межею шкоди, при наявності якої настає кримінальна відповідальність;

в) одні і ті ж діяння не можуть бути і кримінальним правопорушенням, і адміністративним проступком;

г) усі наведені відповіді є правильними.

Темі рефератів

1. Критерії відмежування складів кримінальних правопорушень від складів адміністративних правопорушень

2. Закономірності відмежування складів кримінальних правопорушень від складів адміністративних правопорушень

3. Відмінність суміжних складів кримінальних правопорушень від інших типів співвідношення складів кримінальних правопорушень зі спільними ознаками.

Рекомендована література

1. Актуальні проблеми кримінально-правової кваліфікації: навч. посіб. / за заг. ред. В.В. Топчія; наук. ред. В.І. Антипова. Вінниця: ТОВ «НіланЛТД», 2017. 896 с.
2. Бурдін В. М. Стадії вчинення злочину (кримінально-правове дослідження). Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2013. 232 с.
3. Вознюк А.А. Кримінальне право України. Загальна частина: конспект лекцій / А.А. Вознюк; вступне слово д.ю.н., проф. О.О. Дудорова.К.: Нац. акад. внутр. справ, 2016. 236 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://elar.naiu.kiev.ua/bitstream/123456789/1685/1/Osnovna%20chastyna.pdf>
4. Горностаї А. В. Кримінальна відповідальність за замах на злочин. Харків : Юрайт, 2013. 232 с.
5. Гродецький Ю. В. Об'єктивні ознаки добровільної відмови при незакінченому злочині. *Проблеми законності* : зб. наук. пр. / відп. ред. В. Я. Тацій. Харків : Нац. ун-т «ЮАУ», 2011. Вип. 114. С. 143-154.
6. Дудоров О. О., Хавронюк М. І. Кримінальне право: навч. посіб. К.: Ваїте, 2014. 944 с.
7. Зінченко І. О. Кваліфікація злочинів при їх множинності та конкуренції кримінально-правових норм : навч. посіб. Харків : Право, 2017. 114 с.
8. Кваліфікація злочинів : навч. посіб. / за ред. М. І. Панова. Харків : Право, 2016. 356 с.
9. Кваша О. О. Співучасть у злочині: структура та відповідальність : монографія. Луганськ: РВВ ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка, 2013. 560 с.
10. Коржанський М. Й. Кваліфікація злочинів: навч. посіб. Вид. 3-тє доповн. та переробл. К.: Атіка, 2012. 592 с.
11. Кримінальне право України (Загальна та Особлива частини): посіб. для підгот. до зовнішнього незалежного оцінювання /відп. ред. В. І. Тютюгін. Харків: Право, 2020. 322 с.
12. Кримінальне право (Особлива частина): підручник. За О. О. Дудорова, Є. О. Письменського. Т. 1. Луганськ: Елтон-2, 2012. 780 с.
13. Кримінальне право (Особлива частина): підручник. За ред. О. О. Дудорова, Є. О. Письменського. Т. 2. Луганськ: Елтон-2, 2012. 704 с.
14. Кримінальне право України. Особлива частина: підручник. За ред. В. Я. Тація, В. І. Борисова, В.І. Тютюгіна. 5-те вид., переробл. і допов. Х.: Право, 2015. 680 с.
15. Кримінальне право України: Особлива частина : підручник / за ред. В. Я. Тація, В. І. Борисова, В. І. Тютюгіна. 6-те вид., перероб. і допов. Харків : Право, 2020. 768 с.
16. Кримінальне право. Загальна частина : мультимедійний навчальний посібник. URL: http://www.naiu.kiev.ua/books/mpn_krum_pravo_zag/iles/Leks/T4/T4_P1.html.
17. Марін О.К. Кваліфікація злочинів при конкуренції кримінально-правових норм: Монографія. К.: Атіка, 2003. 224 с.
18. Марітчак Т.М. Помилки у кваліфікації злочинів: Монографія. КИЇВ:Атіка, 2004. 188 с.
19. Маслак Н. В. Кримінальна відповідальність за готування до злочину. Харків : Право, 2010. 232 с.
20. Навроцький В. О. Основи кримінально-правової кваліфікації : навч. посіб. Київ : Юрінком Інтер, 2006. 704
21. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / Д.С. Азаров, В.К. Грищук, А.В. Савченко [та ін.]; за заг. ред. О.М. Джужі, А. В. Савченка, В. В. Чернея. К.: Юрінком Інтер, 2016. 1064 с.

22. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / за заг. ред. О.М. Литвинова. К.: «Центр учбової літератури», 2016. 536 с
23. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України/ за ред. М.І. Мельника, М.І. Хавронюка. Вид. 11–те, переробл. та допов. Київ : ВД «Дакор», 2019. 1384 с.
24. Новицький Г. В. Поняття і форми співучасті у злочині за кримінальним правом України. Київ: Вища шк., 2001. 96 с.
25. Орловський Р. С. Диференціація кримінальної відповідальності при співучасті. *Питання боротьби зі злочинністю* : зб. наук. пр. Харків : Право, 2013. Вип. 26. С. 53-63.
26. Орловський Р. С. Кваліфікація невилітливої співучасті у злочині: теоретичний та практичний аспекти проблеми. *Актуальні проблеми кримінальної відповідальності: матеріали міжнар. наук.-практ. конф.*, 10-11 жовт. 2013 р. Харків : Право, 2013. С. 135-139.
27. Орловський Р.С. Теоретичні та методологічні проблеми інституту співучасті у кримінальному праві України : монографія. Харків : Право, 2019. 624 с
28. Панов М., Квасневська Н. Кваліфікація злочинів при бланкетній диспозиції закону про кримінальну відповідальність. *Право України*. 2010. №9. С. 47-55.
29. Питання кримінального права у рішеннях Конституційного Суду України: навч. посібник / упоряд.: Л.П. Брич, О.І. Денькович, Л.В. Курило, В.С. Ясеницький; вид. друге, доп. Львів: ЛьвДУВС, 2015.
30. Пономаренко Ю. А. Чинність і дія кримінального закону в часі / Ю. А. Пономаренко. – Київ : Атіка, 2005. – 288 с
31. Пономаренко Ю.А. Чинність і дія кримінального закону в часі: Монографія. К.: Атіка, 2005. 288 с.
32. Правові позиції Європейського суду з прав людини: аналітичний огляд /за заг. ред. О.М. Дроздова, М.С. Ковтун, В.І. Ковтуна. Х.:Видавничий буд-к «Фактор», 2018.
33. Практика Європейського суду з прав людини у справах фізичних та юридичних осіб проти України. URL : <https://www.echr.com.ua/rishennia-espl/>
34. Практика застосування Верховним Судом України положень Особливої частини Кримінального кодексу України [уклад. О.П. Горох]; За заг. ред. А.А. Музики. К.: «Центр учбової літератури», 2017.
35. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 46 народних депутатів України щодо офіційного тлумачення положень статті 58 Конституції України, статей 6, 81 Кримінального кодексу України (справа про зворотню дію кримінального закону в часі) від 19 квітня 2000 р. №6-рп/2000. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v006p710-00>.
36. Созанський Т.І. Кваліфікація сукупності злочинів: монографія. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2012. 240 с.
37. Стрижевська А. А. Сукупність злочинів за кримінальним правом України. Одеса : Фенікс, 2011. 248 с.
38. Тарарухин С. А. Квалификация преступлений в судебной и следственной практике. К.: Юринком, 2014. 208 с.
39. Тютюгін В.І., Комаров О.Д., Рубашенко М.А. Кримінальне право України. Особлива частина : посіб. для підготовки до заліків та іспитів. Х.: Право, 2019.
40. Ус О. В. Критерії класифікацій та види кримінально-правової кваліфікації. *Наук. вісн. Херсон. держ. ун-ту. Серія «Юридичні науки»*. 2015. Вип. 5. С. 15-19.
41. Ус О. В. Склад злочину як підстава кримінально-правової оцінки вчиненого діяння. *Visegrad Journal on Human Rights*. 2016. №4/2. С. 196-201.

42. Ус О. В. Теорія та практика кримінально-правової кваліфікації : лекції Харків : Право, 2018. 368 с.
43. Якімець Т. І. Обставини, що виключають злочинність діяння. Окремі питання визначення поняття з огляду на перспективу реформування кримінального законодавства. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2015. № 1. С. 62-66.

Інформаційні ресурси:

<http://www.president.gov.ua>. – офіційний веб-сайт Президента України.

<http://www.portal.rada.gov.ua> – офіційний веб-сайт Верховної Ради України.

<http://www.kmu.gov.ua> – офіційний веб-сайт Кабінету Міністрів України.

<http://www.mvs.gov.ua> – офіційний веб-сайт Міністерства внутрішніх справ України.

<http://www.court.gov.ua/vscourt> – офіційний веб портал судової влади в Україні

<http://www.sbu.gov.ua> – офіційний веб-сайт СБУ.

<http://www.gr.gov.ua> – офіційний веб-сайт Генеральної прокуратури України.

<http://www.minjust.gov.ua> – Офіційний веб-сайт Міністерства юстиції України.

<http://www.reyestr.court.gov.ua> – єдиний реєстр судових рішень в Україні.

<http://www.police.ua> – Форум працівників МВС України.

<http://www.vkka.gov.ua> – офіційний сайт Вищої кваліфікаційної комісії адвокатури.

<http://www.nbuv.gov.ua> – Національної бібліотеки України ім. В.І.Вернадського.

<http://www.catalogue.nplu.org> – Національна парламентська бібліотека України.

Навчально-методичне видання

Автори:

Олена Іванівна Саско

Юлія Олександрівна Фідря

Кримінально-правова кваліфікація

Видання друкується в авторській редакції